

دانشگاه علوم پزشکی استان لرستان
بیمارستان شهید آیت الله مدنی

مراقبت از پورت کاتتر

آموزش پس از ترخیص

واحد آموزش به بیمار

تلفن بیمارستان: 33408898

داخلی 119

سایت بیمارستان: madani.lums.ac.ir

توجه توجه :

اگر احساس میکنید که پورت شما جابجا شده است و یا در محل پورت تورم، درد، قرمزی و یا افزایش حرارت احساس میکنید حتماً به پزشک خود اطلاع دهید.

منابع :

- 1- برادی کلی، باتون، اصول درمان وریدی. ترجمه زهره پارسایکتا و همکاران، تهران، نشر جامعه نگر، 1401 .
- 2- تیلور، کارول و همکاران، اصول پرستاری تیلور. ترجمه افسانه افتخاری منش و همکاران، نشر بشری، 1400.
- 3- پاتریشیان، پاتر، پری، آن گرین. اصول و فنون پرستاری. ترجمه گروه مترجمین، نشر سالمی، 1400.

مشکلات احتمالی :

عفونت :

عفونت ممکن است داخل کاتتر یا اطراف پورت را درگیر کند. در اینصورت بیمار باید با بیمارستان یا پزشک خود تماس بگیرد. اگر ناحیه اطراف پورت قرمز، متورم و دردناک شد، درجه حرارت بدن بالا رفت یا احساس لرز، ضعف، سرگیجه و مشکل تنفسی شد، بیمار باید آنتی بیوتیک بگیرد ولی اگر چندین بار پشت سر هم عفونت پیش آمد، باید پورت خارج شود.

لخته شدن :

احتمال دارد در مسیر کاتتر، لخته ایجاد شود اگر چنین اتفاقی پیش آمد، ممکن است پورت خارج شود. ممکن است پزشک بعضی از داروهای ضد انعقاد را برای لخته استفاده کند، علائم لخته شدن شاکل تورم، درد و قرمزی در گردن می باشد.

نکات مهم :

پورتهای با فعالیت های روزانه بیماران نباید تداخلی ایجاد کنند. اگر چه توصیه می شود که تا چند هفته کوتاه بعد از جراحی از ورزش و فعالیت های سنگین خودداری شوند. تا بدن بتواند بهبود یابد. پزشک یا پرستار می تواند در این مورد بیمار را راهنمایی کند.

اگر پورت در بازوی بیمار باشد، نباید از دست فشار خون گرفته شود و از سیاهرگ های آن دست خونگیری یا رگ گیری انجام شود و نباید وزن بیش از 7 کیلوگرم را بلند کنند. فقط از هابر نیدل باید برای پورت استفاده شود. اجازه داده نشود هیچ کس از سوزن های نمونه گیری برای پورت استفاده کند.

لازم به ذکر است که وجود پورت هیچ تداخلی با روشهای تصویر برداری تشخیصی از قبیل MRI و CT Scan ندارد.

پورت چیست؟

پورت کت وسیله ای است که از سه قسمت مختلف تشکیل شده است: 1- پورت که بصورت مستقیم در زیر پوست قفسه سینه شما جاگذاری شده است و با دست قابل لمس است. 2- کاتتر که از پورت خارج می شود و وارد یکی از وریدهای اصلی شما که به سمت قلب می رود میشود. 3- قسمت ارتباط دهنده که باعث اتصال کاتتر به پورت میشود. اگر شما به دریافت طولانی مدت مایعات و یا دارو دارید و بویژه اپر عروق شما برای این کار مناسب نیست بهترین راه برای انجام این کار؛ پورت گذاری برای شما است.

پورت چگونه جا گذاری میشود؟

جاگذاری این وسیله یک اقدام جراحی میباشد که حتماً باید از طرف افرادی که دارای تجربه کافی در این زمینه هستند انجام شود. یک سر کاتتر در داخل یکی از وریدهای اصلی قرار میگیرد و تا ورودی قلب فرستاده میشود و سر دیگر آن به پورت وصل میشود. محل تعبیه پورت معمولاً در روی قفسه سینه است ولی در بعضی موارد میتوان آن را بر روی اندام فوقانی و حتی تحتانی هم تعبیه کرد.

چگونه میتوان داروها را از طریق پورت تزریق کرد؟

پس از اینکه گرافی کنترل انجام شد و پزشک اجازه ی استفاده از پورت را داد. بلافاصله میتوان از آن جهت تزریق دارو، سرم، خون و دیگر فراورده ها استفاده کرد. در ضمن پورت کت جهت گرفتن نمونه خون نیز قابل استفاده است. جهت انجام تمام این اقدامات حتماً باید از سوزنهای مخصوص این کار از طریق پوست وارد پورت میشوند استفاده کرد. پیش از هر تزریق، پوست روی پورت ضد عفونی شده سپس سوزن بطور عمودی وارد پورت می شود. پس از تزریق دارو باید پورت بوسیله محلول فیزیولوژیک (سرم نمکی 0.5٪) شسته شود و محلولی از هپارین را برای جلوگیری از لخته شدن خون درون لوله داخل پورت تزریق کرد.

نکاتی درباره مراقبت از پورت :

1- معمولاً وارد کردن این سوزن دردناک نمیشود ولی اگر احساس درد و ناراحتی دارید پزشک و یا پرستار شما میتواند قبل از وارد کردن سوزن از مواد بی حس کننده پوستی برای شما استفاده کند. 2- با توجه به اینکه پورت کاملاً در زیر پوست شما قرار گرفته است معمولاً در بین دو استفاده از آن احتیاج به مراقبت خاصی ندارد ولی بعد از هر استفاده حتماً باید با سرم هیپارینه کاتتر و پورت شستشو داده شود و اگر فاصله دو استفاده از یک ماه بیشتر است این کار باید تکرار شود. 3- شما براحتی میتوانید استحمام کنید و فعالیتهای روزانه خود را انجام دهید. 4- اگر احساس میکنید که پورت شما جابجا شده است و یا در محل پورت تورم، درد، قرمزی و یا افزایش حرارت احساس میکنید حتماً به پزشک خود اطلاع دهید.

سؤالات رایج در مورد پورت :

1- پورت تا چه موقع باید در داخل بدن شما باشد؟ معمولاً تا پایان دوره درمان شما پورت کت باید در داخل بدن شما باشد؛ و بهتر است تا مدتی بعد از اتمام دوره درمانی شما نیز پورت خارج نشود. 2- آیا وجود پورت محدودیتی نیز برای فرد ایجاد میکند؟ معمولاً نه، ولی باید از انجام حرکاتی که باعث کشش میشوند و میتوانند باعث حرکت و آسیب به پورت شوند مانند شنا، وزنه برداری و گلف خودداری کرد. 3- آیا با پورت کت امکان انجام سی تی اسکن و MRI هست؟ بله، معمولاً اکثر پورت هایی که امروزه استفاده میشوند قابلیت انجام عکسبرداری را دارند، ولی گاهی به جنس پورت استفاده شده بستگی دارد.

4- آیا پورت کت در بازرسی های فرودگاهی مشکلی ایجاد خواهد کرد؟

دستگاههای بازرسی فرودگاهها مشکلی برای پورت کت شما ایجاد نمیکند، ولی چون اکثر این دستگاهها میتوانند باعث ایجاد آلام شوند لازم است که کارت مخصوص پورت کت را حتماً همراه خود داشته باشید.

5- پورت تا چه مدت قابلیت استفاده دارد؟

بطور میانگین، هر پورت قابلیت 1000 تزریق را خواهد داشت.

6- چه مدت پس از کارگذاری، میتوان استفاده از آن را شروع کرد؟

بلافاصله بعد قرار دادن میتوان این کار را شروع کرد. البته در صورت امکان بهتر است حدود 3 الی 5 روز از این زمان بگذرد تا درد و التهاب محل عمل کاهش یافته باشد.

مزایای پورت نسبت به سایر روشهای دستیابی به عروق:

- راه ارتباطی از نظر نفوذ آلودگی از بیرون ندارد، چون تمامی سیستم در زیر پوست قرار می گیرد.

- بیمار میتواند با آزادی کامل به فعالیت روزمره بپردازد و آب تنی و شستشوی بدن بدون مشکل خواهد بود (بر خلاف کاتتر مرکزی و آنژیوکت).

- حتی روز بعد از جراحی با گذاشتن پانسمان ضدآب بر روی محل، میتوان استحمام کرد.

- سوزن پورت میتواند بسته به محل و التهاب نداشتن، یک هفته تا ده روز، در ناحیه بماند و نیاز به سوزن گذاری مکرر نیست.

- از سفت و طنابی شدن رگ های محیطی بر اثر دارو جلوگیری خواهد شد.

- سیاهرگهای مرکزی بدن، بدلیل ضخیم بودن، بر خلاف سیاهرگهای دست بسایر کمتر دچار آسیب میشوند.